

De programes i economia

JOSEP OLIVER ALONSO, catedràtic d'Economia Aplicada (UAB)

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 14 de novembre del 2010

Ha començat la carrera electoral i, si Déu no hi posa remei, entrem en un mar de propostes d'entre les quals al votant li costarà de dilucidar el voluntarisme de la convicció o el pragmatisme de la demagògia. Una anàlisi sumària dels programes electorals permet destacar algunes absències, clares inconsistències, certs temors i, per descomptat, alguns aspectes positius.

Començant per les absències, una de les més rellevants és la falta de valor per proposar un canvi de rumb en el governament universitari, que tots els programes reconeixen com a element cardinal del futur del país. Tot i que és cert que tant el PSC com CiU esmenten la necessitat de modificar-la, no precisen en què hauria de consistir aquest canvi. Aquí hi ha una clara contradicció entre el que es diu i el que es predica. Comprometre's a impulsar la modificació del sistema d'elecció del rector i dels òrgans de govern de les universitats seria una proposta important, amb potencials impactes positius sobre el capital humà i la transferència de tecnologia.

Algunes de les inconsistències reflecteixen les opcions ideològiques de cada partit. En el programa del PP, la seva proposta d'una fiscalitat menor (que també promet CiU) i de manteniment dels serveis públics, simplement és un engany. CiU i ERC proposen un nou acord fiscal amb Espanya l'any 2013, en la línia del concert econòmic, però això planteja dubtes raonables. Tampoc sembla que sigui possible complir una reducció de l'atur a la meitat l'any 2014, com diu ICV. El PSC, potser per

la seva experiència de govern, evita plantejar promeses que difícilment es compliran.

Dos temors es mereixen un esment. El primer és el relatiu a la immigració. Cap partit la situa a l'apartat econòmic o laboral dels seus programes i, tot i que apareix en altres àmbits, no es destaca la seva contribució al creixement ni la necessitat que en tenim.

Avui, després del vendaval de la crisi, el nombre d'immigrants ocupats és de més de 600.000, sense els quals és difícil imaginar com podríem funcionar. I encara més. Som una societat que encara un futur demogràfic advers, que tindrà necessitat de més immigració, entre altres elements, per assegurar el sosteniment de les pensions. Per aquest motiu, es troba a faltar una defensa més valenta de la immigració des d'aquesta òptica.

El segon temor es reflecteix en les dificultats per explicar el futur que ens espera. Entenc que als partits se'ls faci costa amunt dir al ciutadà que vénen temps difícils. Però, honestament, crec que en aquest punt les forces polítiques s'equivoquen. I, per demostrar-ho, n'hi ha prou amb un exemple, el britànic, on tant laboristes com conservadors van anar a la seva contesa electoral amb programes explícits de retallada de despesa i augment d'impostos. Aquí s'observa poca valentia per dir a Catalunya què ens espera: un període dilatat de sang, suor i llàgrimes, com va dir Winston Churchill. Estic convençut que la ciutadania ho entén i, a més a més, que agrairia que se li digués el que ella mateixa ja intueix.

Dels aspectes més positius, algunes reflexions finals. La primera és una important coincidència de fons en els programes de CiU, PSC, ERC, ICV i

PP. Tot i que amb diferent èmfasi sobre les responsabilitats del que està passant, i sobre la distribució dels costos de l'ajust, tots postulen que hem entrat en un període de vaques magres, en què és necessari augmentar la productivitat, incrementar la demanda externa i aprofundir en les reformes que els dos anteriors executius van dissenyar: primer, Pasqual Maragall i Antoni Castells amb el pacte per la competitivitat i la internacionalització de l'any 2005 i, després, José Montilla, amb la seva actualització posterior, ampliada al pacte per la innovació. El diagnòstic, i una bona part de les propostes, d'aquests acords es filtra als programes econòmics dels partits que integren el tripartit, però també de CiU, i fins i tot del PP.

De fet, la crisi i els seus desafiaments no han fet altra cosa que accentuar la necessitat de reformes identificades amb anterioritat. Així, la millora educativa, la lluita contra el fracàs escolar, l'impuls de la Formació Professional o de la R+D o la internacionalització, entre altres aspectes, es repeteixen en els diferents programes. Que això sigui així no deixa de ser positiu, tenint en compte els problemes que afrontem. D'una manera més específica, em sembla destacable també la inclusió d'actuacions per afavorir la integració social de la immigració, a excepció del PP, propostes que beuen directament de les del Pacte Nacional per la Immigració aprovat l'any 2008. Finalment, la reforma del sector públic i la demanda d'un gran acord per abordar-la em sembla una doble proposta del PSC que es mereix que sigui destacada.

La situació econòmica no està per bromes. Amb algunes excepcions, els diferents programes així ho reconeixen. Potser es troba a faltar la promesa d'intentar arribar a un gran pacte per abordar el nostre incert

futur. Sé que demanar això abans del dia de les urnes és una ingenuïtat.
Espero que no ho sigui l'endemà.